

Μάθημα 16-1-2019

Επίλυση της ομογενούς διαφορικής εξίσωσης $L(y) = 0$ με μη σταθερούς συντελεστές.

Γενικά χρειάζεται μία λύση της .

Έστω $\phi_1, t \in I$ μία λύση της $L(y) = 0$. Αναζητούμε μία άλλη λύση ϕ_2 τέτοια ώστε ϕ_1, ϕ_2 γραμμικά ανεξάρτητες (δηλαδή βάση του χώρου των λύσεων).

• **1ος τρόπος** (Με την ορίζουσα *Wronski*):

Αν μία $\phi_1 \neq 0$ λύση της, έστω ϕ_2 μία άλλη (υποβιβασμός τάξης διαφορικής εξίσωσης με άγνωστη την ϕ_2)

$$\frac{\phi_1 \phi_2' - \phi_1' \phi_2}{\phi_1^2} = \frac{W}{\phi_1^2} \Leftrightarrow \left(\frac{\phi_2}{\phi_1} \right)' = \frac{W}{\phi_1^2}$$
$$\Rightarrow \phi_2 = \phi_1 \int \frac{W}{\phi_1^2} dt \quad \text{ή} \quad \phi_2 = \phi_1 \int \frac{e^{-\int p(t)dt}}{\phi_1^2} dt .$$

Στην συνέχεια αποδεικνύουμε ότι ϕ_1, ϕ_2 γραμμικά ανεξάρτητες λύσεις της $L(y) = 0$.

$$W(\phi_1, \phi_2)(t) = \begin{vmatrix} \phi_1 & \phi_2 \\ \phi_1' & \phi_2' \end{vmatrix} = \phi_1 \phi_2' - \phi_1' \phi_2 = \phi_1 \left(\phi_1' \int \frac{e^{-\int p(t)dt}}{\phi_1^2} dt + \phi_1 \frac{e^{-\int p(t)dt}}{\phi_1^2} \right) - \phi_1' \phi_1 \int \frac{e^{-\int p(t)dt}}{\phi_1^2} dt$$
$$= \phi_1^2 \frac{e^{-\int p(t)dt}}{\phi_1^2} = e^{-\int p(t)dt} \neq 0 .$$

Γραμμική ανεξαρτησία των ϕ_1, ϕ_2 .

Άσκηση 1: Να λυθεί η διαφορική εξίσωση

$$y'' - \frac{t+1}{t}y' + \frac{1}{t}y = 0 \quad , \quad t > 0 ,$$

αν μία λύση της είναι η $\phi_1(t) = e^t, t > 0$.

Λύση: Μία άλλη λύση της θα είναι

$$\phi_2(t) = \phi_1(t) \int \frac{e^{-\int p(t)dt}}{\phi_1^2(t)} dt = e^t \int \frac{e^{-\int \frac{t+1}{t} dt}}{e^{2t}} dt = e^t \int \frac{e^{t \ln t}}{e^{2t}} dt = e^t \int t e^{-t} dt$$
$$= e^t [e^{-t}(-t-1)] = -t-1$$

Γενική λύση: $y_{om}(t) = c_1 e^t + c_2(-t-1)$

(ή αλλιώς μπορεί να έχει και τη μορφή $y_{om}(t) = \kappa_1 e^t + \kappa_2(t+1)$).

Άσκηση 2: Να λυθεί η διαφορική εξίσωση

$$y'' - 6y' + 9y = 0 ,$$

αν μία λύση της είναι η $\phi_1(t) = e^{3t}$.

Λύση:

• **1^{ος} τρόπος:** Μία άλλη λύση της είναι η

$$\phi_2(t) = \phi_1(t) \int \frac{e^{-\int p(t) dt}}{\phi_1^2(t)} dt = e^{3t} \int \frac{e^{\int 6 dt}}{(e^{3t})^2} dt = e^{3t} \int \frac{e^{6t}}{e^{6t}} dt = te^{3t}$$

• **2^{ος} τρόπος:** Αν $\phi_1(t)$ λύση της $L(y) = 0$, μία άλλη λύση της δίνεται από το μετασχηματισμό

$$y(t) = \phi_1(t) \int u(t) dt$$

Λύση:

$$y'(t) = \phi_1'(t) \int u(t) dt + \phi_1 u$$

$$y''(t) = \phi_1''(t) \int u(t) dt + 2\phi_1'(t)u(t) + \phi_1(t)u'(t)$$

$$\phi_1''(t) \int u(t) dt + 2\phi_1' u + \phi_1(t)u'(t) + p(t)\phi_1'(t) \int u(t) dt + p(t)\phi_1(t)u(t) + \phi_1(t) \int u(t) dt = 0$$

$$(\phi_1'' + p(t)\phi_1' + \phi_1(t)) \int u(t) dt + \phi_1(t)u'(t) + (2\phi_1'(t) + p(t)\phi_1(t))u(t) = 0$$

Από $\phi_1'' + p(t)\phi_1' + \phi_1(t) = 0$ και $\phi_1 \neq 0$ έχουμε

$$u'(t) + \left(2\frac{\phi_1'(t)}{\phi_1(t)} + p(t) \right) u(t) = 0$$

Μία λύση είναι

$$u(t) = e^{-\int \left(2\frac{\phi_1'(t)}{\phi_1(t)} + p(t) \right) dt} = e^{-2\ln|\phi_1(t)|} e^{-\int p(t) dt} = \frac{1}{\phi_1^2(t)} e^{-\int p(t) dt}$$

Μία άλλη λύση της $L(y) = 0$ είναι η

$$y(t) = \phi_1(t) \int \frac{e^{-\int p(t) dt}}{\phi_1^2(t)} dt$$